

BOTOS Péter

BOTOS PÉTER (1945)

Gömbkereszt késsel és lilával | Spherical Cross with Blue and Purple, 2022

Optikai színtelen és szűrőüveg. Technológia: hidegmegmunkálás, vágás, csiszolás, polírozás és ragasztás | Optical and filter glasses, Technology: cold finish, cutting, grinding, polishing and gluing, 30 x 30 x 30 cm Jelezve | Signed: Botos 2022

Kezdő ár | Starting price: 3 200 000 Ft / 8 889 EUR

Becsérték: 4 800 000 – 6 000 000 Ft

Estimate: 13 333 – 16 667 EUR

Botos Péter napjaink egyik legismertebb üvegművésze.

Optikai üveglapokból és tömbökből készített műveivel egyértelműen a magyar és az európai geometrikus absztrakt képzőművészeti hagyományhoz kötődik, de érezni, látni lehet a kortárs képzőművészet hatását is. Szöllősi-Nagy András meghatározásában szobrai luminokinetikus művek. Életművének elemzése során többen említik Kassák, Moholy-Nagy László, Nicolas Schöffer, Vasarely vagy Kazimir Malevics, Larry Bell, Olafur Eliasson nevét, és legalább ilyen gazdag a kapcsolódó művészeti irányzatok és csoportok felsorolása.

Első egyéni kiállítását 59 évesen, 2004-ben rendezte meg *Kockázat* (A Square Deal) címmel Magyarország első üvegaléjájában, az Üvegpíramisban. Azóta folyamatosan kiállító művész Európában és az USA-ban, Kínában és Ausztráliában. Művei bekerültek több múzeumba, és két nagyméretű köztéri szobra áll Győrben. Eddig három önálló könyv jelent meg szobrászatáról. Az első összefoglalta addigi munkásságát, a 2020-as bemutatta új műveit, benne a vetített képes szobrokkal, a legújabb, a 2021-es pedig – az üvegművészetben páratlan módon –, a fekete-fehér szobraiból mutat válogatást. Szobrai készítésekor kizárólag úgynevezett

hideg technikával dolgozik, gyémánt szerszámokkal munkálja meg a különleges tisztaságú optikai üveget. A munka során üvegtömbökből vagy lapokból indul ki, ezeket vágja, majd csiszolja, polírozza és speciális ragasztóval ragasztja, egyes elemeknél az adott folyamatot többször megismételve. Szobrai egyszerű, sokszor elemi formája és belső felépítése szinte ellentétet képez az általuk képzett, optikai törvényekkel leírható külső és belső látvánnyal. Az elemek nagysága, a ragasztások, a matt és a fényes felületek, a különböző színű és fénytörésmutatójú optikai üvegek révén éri el azt a burjánzó belső képi gazdagságot, ami végül megjelenik alkotásaiban.

Művei egyedi alkotások, viszont gyakorta sorozatokat, méret, forma és szín változatokat alkot. A sorozatok nevét alapvetően a szobor formája határozza meg: üreges kocka, kapu, gömb, gömbkereszt; a Tisztelet/Hommage sorozatában pedig a rá nagy hatással bíró elődöknek és kortársaknak adózik művekkel. Sorozatai közül kulturális és konstrukciós összetettséggel, az egyes szobrok létrehozásához szükséges többszáz munkaműveletével kiemelkedik a Fibonacci (Aranymetszés) és a Gömbkereszt sorozat. Az egyenlő szárú, térbeli kereszt, formailag a

legősibb emberi jelképek egyikének kortárs megfogalmazása. 2014-ben az USA – és a világ – legjelentősebb iparművészeti kiállításának kiemelt alkotásai közé, a SOFA Selectedbe került egy gömbkeresztje, 2020-ban pedig az Imagine Museum Florida gyűjteményébe három, méretsorozatot képező gömbkeresztje.

A kompozíció lényegében egy kockának a hat oldalára ragasztott egy-egy négyzetes hasábként áll, a hasábok vége íves, nagyító lencseként működik. A középső kocka, a mag, legtöbbször Botos meghatározása szerinti „szuperkocka”, mert olyan különleges optikai tulajdonságokkal bír. Ezt a szuperkockát láthatjuk a lencsék által felnagyítva más-más, összesen hat különböző nézetből. A *Gömbkereszt*nek ezért számtalan „fő nézete” van, amik közül a néző választhat kedve szerint. A most árverésre kerülő gömbkereszt a sorozat egy különleges darabja. A „szuperkocka” színtelen, kék, lila és dichroic optikai üvegből áll. A kereszt elemek végén a már megszokott domború lencse közepét egy-egy homorú lencse foglalja el. A nagyítás mellett megjelenik a kicsinyítés, még inkább kíváncsivá téve és mozgásra késztetve a nézőt. Közelebb kell menni hozzá, bele kell nézni, figyelni a fények, a színek és a formák változásait. Meg kell ismerni a szobrot. Vagy csak élvezni a változó látványt.

BARABÁS LAJOS

